

ДРОБЯЗКО

Світлана Ігорівна

УДК 656.13

МЕЛЬНІКОВА

Юлія Ігорівна

к. е. н.
ДВНЗ "Український
державний хіміко–
технологічний
університет"

**ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ЛОГІСТИЧНОГО
ПІДХОДУ**

здобувач, ДВНЗ
"Національний
гірничий університет"

**ENHANCING COMPETITIVENESS BASED
LOGISTICS APPROACH**

В статті розглядаються основні проблеми підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств АПК на основі кластерно–логістичного підходу. Внесені пропозиції щодо інтегрування логістичних підходів в управління бізнес–процесами підприємств АПК.

В статье рассматриваются основные проблемы повышения конкурентоспособности предприятий АПК на основе кластерно–логистического подхода. Внесено предложение интегрировать логистические подходы в управление бизнес–процессами предприятий АПК.

The paper discusses the main problems of increasing competitiveness of agricultural enterprises on the basis of the cluster approach and logistics. Introduced proposals for the integration of logistics approaches to business process management of agricultural enterprises.

Ключові слова: конкурентоспроможність, кластер, логістизація, бізнес–процес, підприємство

Ключевые слова: конкурентоспособность, кластер, логистизация, бизнес–процесс, предприятие

Key words: competitiveness, cluster, logistics, business process, business

ВСТУП

В умовах глобалізації та інтеграції все більше уваги приділяється конкурентоспроможності країни. АПК є одним з найбільш соціально та економічно важливих секторів національної економіки країни. На нього покладено виконання стратегічних функцій: безперерйне забезпечення всього населення продуктами харчування, а промисловості — сировиною та збереження продовольчої незалежності країни, що ініціює економічний розвиток країни, підвищення якості життя населення, покращення стану навколишнього середовища, ін.. Виконання цих функцій залежить в першу чергу від рівня конкурентоспроможності підприємств галузі, яка залежить від конкурентних переваг. В свою чергу чинники зовнішнього та внутрішнього середовища є джерелами формування конкурентних переваг підприємства, а отже і всієї країни.

МЕТОЮ СТАТТІ є визначення напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємств АПК на основі кластерно–логістичного підходу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові праці вітчизняних вчених–економістів з досліджуваної проблеми, ресурси мережі Інтернет.

РЕЗУЛЬТАТИ

Рівень конкурентоспроможності підприємства залежить від поведінки уряду та безпосередньо суб'єкту підприємницької діяльності. Тобто

наскільки повно буде вивчений та врахований вплив чинників конкурентоспроможності при створенні механізмів підтримки підприємств АПК, залежить ефективність обраних шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства. Тому нехтування впливу будь–якого чинника може знизити рівень конкурентоспроможності підприємства.

Отже, при пошуку шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємств АПК необхідно виділити дві групи шляхів:

1) створення сприятливого середовища для підвищення конкурентоспроможності підприємств зі сторони уряду;

2) пошук нових шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємств власними силами.

Як вважають спеціалісти [1,2,4], Україна має надзвичайний аграрний потенціал. Нажаль, на сьогоднішній день потенціал АПК України використовується далеко не в повній мірі. За останні роки спостерігається тенденція наростаючого відставання технічного, технологічного, економічного рівня виробництва вітчизняних підприємств АПК від рівня виробництва конкурентів з розвинутих країн. Сучасні реалії свідчать про необхідність удосконалення виконання державою регулюючої функції у агропромисловому комплексі країни.

Науково обґрунтована підтримка АПК державою може призвести до синергетичного ефекту. Це стосується не тільки підвищення макроекономічних показників, а й збереження рекреаційних ресурсів,

традицій та культури країни. Ефективне системне поєднання прямих, непрямих та опосередкованих форм підтримки державою може сприяти створенню середовища розвитку АПК. Але як показує практика, пріоритетність розвитку підприємств АПК нехтується з боку всіх гілок влади. Існує багато об'єктивних та суб'єктивних причин такої ситуації: обмеженість коштів, недостатнє усвідомлення ролі АПК, втрата досвіду та матеріально-технічної бази підприємств в часи занепаду; корупція, хабарництво та ін. Саме тому прямі форми підтримки з боку держави повинні зійти до мінімуму.

В останній час все частіше пропонується застосування кластерного підходу для комплексного вирішення проблеми розвитку АПК [3,5,6]. Створення кластерів АПК України дозволять його учасникам здійснювати підприємницьку діяльність в стійкій системі, яка буде сприяти її учасникам не тільки реалізувати свої конкурентні переваги, а й мати додаткові:

- сприятливі соціально-економічні умови для підвищення економічної активності;
- спрощення процесу розповсюдження інформації та інновацій, що скорочує витрати на їх впровадження;
- можливість здійснення внутрішньої спеціалізації або кооперації;
- подолання несправедливості в ціноутворенні сільськогосподарської та кінцевої продукції;
- удосконалення умов реалізації продукції з урахуванням сезонної специфіки сільськогосподарської продукції;
- підвищення мобільності робочої сили.

Перевагою кластерного підходу є те, що його впровадження не потребує великих коштів та мінімізує втручання органів влади, тобто відбувається координація інтересів між державою та підприємцями, а отже знижується можливість створення корупційних схем [3].

Для успішного впровадження запропонованого підходу важливо використовувати такий інструмент, як логістика. В першу чергу це стосується низького рівня конкуренції в ланцюгах просування сільськогосподарської продукції. Ситуація, що склалася в Україні створює економічну нерівність між її учасниками (виробником та посередником). Логістизація бізнес-процесів дозволить усунути економічну несправедливість та координувати інтереси виробників, посередників та споживачів.

Постійні зміни в структурі економіки країни призводять до постійного оновлення системи зв'язків підприємства з елементами цієї системи. Саме тому постає ще одна проблема — проблема адаптації підприємств до змін в структурі зв'язків. Використання синтезу кластерного та логістичного підходів в державній політиці призведе до усунення більшості виявлених вище негативних чинників конкурентоспроможності підприємства зовнішнього середовища, а саме: відносно нерозвиненої ринкової та виробничої інфраструктури; великої залежності від інших галузей; низького рівня привабливості інвестиційного клімату та інформаційної забезпеченості підприємств.

Але логістика важлива не тільки в підвищенні ефективності роботи АПК в цілому, а й в результативності кожного підприємства. Застосування логістичного підходу сприяє правильній та ефективній організації комплексної системи управління діяльністю підприємства в усіх його аспектах. Впровадження нового підходу на підприємстві надає наступні вигоди:

- підвищення рівня ефективності виробництва:
- а) зниження матеріально- та ресурсомісткості продукції;
- б) скорочення втрат робочого часу;
- в) скорочення транспортних та складських витрат;
- підвищення ефективності використання основних засобів;
- скорочення чисельності виробничого персоналу;
- скорочення витрат та підвищення рентабельності виробництва;
- повернення коштів із обсягів запасів;
- збільшення обсягів продажу продукції;
- "невтрачений" прибуток (різниця результатів роботи до і після впровадження логістичного підходу).

Застосування логістики в процесі управління підприємством сприятиме оновленню парку сільськогосподарської техніки, підвищенню якості продукції та ефективності маркетингових зусиль підприємства, активізації інвестиційної, інноваційної діяльності, підвищенню якості продукції. При цьому роль застосування інструментів логістики посилюється з розвитком ринкових відносин в країні.

Бізнес-процеси підприємств АПК мають свої особливості, які необхідно враховувати в процесі логістизації:

- складність організації процесу управління. Це обумовлене великою кількістю елементів системи. Для отримання необхідного ефекту необхідно зацікавити підприємства, що виготовляють сільськогосподарську техніку, добриво, здійснюють виготовлення, переробку, транспортування, зберігання та збут сільськогосподарської продукції, у з'єднанні зусиль;

- сезонність виробництва сільськогосподарської продукції;
- фізичні та хімічні властивості матеріального потоку, які диктують умови його зберігання, транспортування та збуту;
- відносно низька еластичність попиту на продукти харчування;
- низький рівень розвиненості підприємств, що займаються транспортуванням, зберіганням, виробництвом упаковки.

Питання застосування логістичного підходу в управлінні підприємств АПК стає особливо гостро в умовах жорсткої конкуренції з закордонними виробниками.

ВИСНОВКИ

Отже, застосування логістичного підходу як інструменту менеджменту на макро- та мікрорівнях є передумовою сталого росту як АПК в цілому, так і окремих його підприємств. Наскрізне використання

логістики дозволить не тільки вирішити проблему підвищення конкурентоспроможності, а й ряд екологічних та соціальних проблем.

В першу чергу необхідно створити науково обґрунтовані методики застосування логістичного підходу в процесі управління підприємством для підвищення його конкурентоспроможності, адаптовані до особливостей галузі та країни та розробити єдиний методологічний підхід щодо оцінювання ефективності логістизації підприємства. Це дозволить подолати існуючі перепони та сприятиме прискореній інтеграції логістичного підходу в процес управління на всіх ланках вітчизняної економіки.

Література

1. Бублик, М.І. Розвиток логістики в сучасних умовах функціонування ринку [Текст] / М.І. Бублик, Т.І. Бабій // Науковий вісник НЛТУ України. — 2009. — Вип. 19.6. — С. 138–142.

2. Бутов А. Формування ефективної системи управління логістикою на підприємствах / А.Бутов // Галицький економічний вісник. — 2012. — №3(36). — с. 161–166.

3. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. — К.: ДАКККіМ, 2006. — 160 с.

4. Жарик Т. І. Логістика в контексті сталого розвитку України/ Т. І. Жарик // Формування ринкових відносин в Україні. — 2010. — №11(114). — с. 19–22.

5. Приходько Ю. Транзитний потенціал України: проблеми и пути их решения/ Ю. Приходько// Логистика / logistics. — 2008/ — №7–8. — с. 16–20.

6. Окландер М.А. Логістика: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 346 с.

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Проблеми погодження меж земельної ділянки з сусідом. Дачні війни

Щоб приватизувати або передати в оренду земельну ділянку необхідно здійснити комплекс робіт. Так, для визначення та відновлення меж земельних ділянок проводиться кадастрова зйомка землі, яка включає, зокрема, і погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами (ст.198 Земельного кодексу України).

Пункт “б” частини 2 статті 198 Земельного кодексу України вимагає погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами, тому підписання акту погодження меж будь-якою іншою особою буде неправомірним. В той же час слід звернути увагу, що закон вимагає саме погодження з сусідом, а не згоди сусіда. Тобто, потрібна процедура, а не результат. Якщо сусіду запропонували погодити межу, а він відмовився, то процедура погодження вже проведена. Проте її треба зафіксувати документально — скласти в довільній формі відповідний акт.

Органами місцевого самоврядування, до повноважень яких належить вирішення земельних спорів, визначені виконавчі органи сільських, селищних, міських рад (ч.1 ст.33 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні").

Особа, зацікавлена у вирішенні земельного спору, може також звернутись до такої Комісії із заявою щодо неможливості узгодити межі земельної ділянки в натурі у зв'язку з відсутністю суміжних землекористувачів, ненадання ними згоди на погодження чи з інших причин. За наявністю такого

прохання (заяви) та інших необхідних документів цей спір розглядається колегіально Комісією з питань землекористування, а в разі необхідності спільно з іншими комісіями, наприклад із Комісією архітектури, містобудування та охорони історичного середовища.

На засіданні Комісії можуть бути присутні і сторони, власники та землекористувачі суміжних земельних ділянок, між якими виник спір.

Якщо при розгляді земельного спору буде доведено, що відмова сусіда щодо узгодження меж є безпідставною або дійсно неможливе підписання Акту по причині відсутності суміжних власників чи землекористувачів, то Комісією приймається рішення про необхідність підписання Акту сусідом або відповідно про погодження меж земельної ділянки без підписів суміжних власників чи землекористувачів. Протокол Комісії додається до Акту встановлення та узгодження меж земельної ділянки і далі документи оформляються в загальному порядку.

Однак, рішення органу місцевого самоврядування не є остаточним, не має механізму його примусового виконання, тобто висновок Комісії з питань землекористування має рекомендаційний, а не імперативний характер.

Якщо розгляд земельного спору відповідним органом місцевого самоврядування не приніс позитивного результату, то особа має право звернутися до суду за захистом свого порушеного, невизнаного чи оспорюваного права на землю.

(продовження на стор. 36)